

مهم ترین رویداد سال 2019 جمهوری آذربایجان - گزارش

اصلاحات ساختاری در نهادهای رسمی از جمله ریاست جمهوری و هیات دولت، انحلال مجلس ملی، ادامه تلاش های نافرجام حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ و مذاکرات روابط آتی با اتحادیه اروپا از رویدادهای عمده سال ۲۰۱۹ میلادی جمهوری آذربایجان بود.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا؛ اصلاحات ساختاری در نهادهای رسمی جمهوری آذربایجان آغاز شده در پی انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۸ میلادی، در سال ۲۰۱۹ نیز با سرعت ادامه یافت و با ادغام و لغو برخی نهادهای رسمی، برکناری تنی چند از مقامات کهنه کار از جمله رییس دفتر ریاست جمهوری و نخست وزیر و جلب بیشتر جوانان به سمت های رسمی مختلف در این کشور همراه بود. دولت باکو اجرای اصلاحات ساختاری در نهادهای رسمی را اقتضای روز و هدف از جلب پرسنل جوان به سمت های رسمی را جایگزین افراد با طرز تفکر جدید در امور اداره کشور عنوان و اعلام کرد که این فرایند در سال آینده میلادی نیز ادامه خواهد داشت.

انحلال مجلس ملی جمهوری آذربایجان در اواخر سال ۲۰۱۹ میلادی و تصمیم دولت برای برگزاری انتخابات پارلمانی خارج از نوبت در ۹ فوریه سال آینده (برابر ۲۰ بهمن) نیز جزو اصلاحات ساختاری در این کشور است. "اکتای اسداف" رییس مجلس ملی جمهوری آذربایجان در باره دلیل انحلال مجلس گفت: اصلاحات ساختاری که در حال حاضر از سوی رییس جمهوری آذربایجان اجرا می شود، وارد مرحله جدید شده و این اصلاحات مورد استقبال جامعه قرار گرفته است. وی افزود: چالش های جدید، انتظارات جامعه و نیز عوامل دیگر ایجاب می کند تا اصلاحات اساسی در قوه مقننه کشور نیز صورت گیرد. پنجمین دوره انتخابات مجلس ملی جمهوری آذربایجان ماه نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی برگزار و نمایندگان به مدت ۵ سال انتخاب شدند. در این انتخابات حزب حاکم "آذربایجان نوین" ۷۴ کرسی در مجلس ۱۲۵ نفره به خود اختصاص داد. در حال حاضر مقدمات برگزاری انتخابات پارلمانی خارج از نوبت در جمهوری آذربایجان ادامه دارد و تا به حال ۲۰ حزب سیاسی در خصوص مشارکت در این انتخابات اعلام آمادگی کردند. این در حالی است که برخی احزاب و تشکل های سیاسی غربگرا از جمله "جبهه خلق" و "شورای ملی نیروهای دموکراتیک" با ادعای این که شرایط لازم برای برگزاری انتخابات آزاد و شفاف فراهم نشده است از شرکت در این انتخابات خودداری کردند.

تلاش های نافرجام حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ

جمهوری آذربایجان در سال ۲۰۱۹ میلادی در همکاری با گروه میانجی سازمان امنیت و همکاری اروپا ویژه حل مناقشه قره باغ که آمریکا، فرانسه و روسیه از سال ۱۹۹۷ میلادی ریاست مشترک در این گروه میانجی بر عهده دارند، تلاش های خود را در زمینه حل مسالمت آمیز این مناقشه ادامه داد. مناقشه قره باغ که از مشکلات عمده مردم و دولت جمهوری آذربایجان به شمار می رود در سال ۱۹۸۸ میلادی بروز کرده و در سال ۱۹۹۲ میلادی به درگیری های نظامی میان این کشور و ارمنستان تبدیل شد. در نتیجه این درگیری های نظامی که تا سال ۱۹۹۴ میلادی ادامه داشت، منطقه قره باغ کوهستانی جمهوری آذربایجان و هفت شهرستان همجوار آن تحت تصرف نیروهای ارمنی درآمد. تلاش های میانجیگری گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا به ریاست مشترک آمریکا، فرانسه و روسیه برای حل مسالمت آمیز این مناقشه تا به حال نتیجه ای نداشته است. با وجود این که در سال ۲۰۱۹ میلادی "الهام علی اف" رییس جمهوری آذربایجان و "نیکول پاشینیان" نخست وزیر ارمنستان چهار دیدار در دوس، وین، دوشنبه و سنت پترزبورگ برای بررسی راه حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ داشتند، این دیدارها و مذاکرات انجام گرفته تاکنون بی نتیجه بوده است. علی اف اخیرا در گفت و گو با چند شبکه تلویزیونی جمهوری آذربایجان، سال ۲۰۱۹ را سالی بی نتیجه در روند مذاکرات حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ خواند و ارمنستان را به اتخاذ موضع غیرسازنده در این مذاکرات متهم کرد. اختلاف نظر عمیقی بین باکو و ایروان درباره راه حل مسالمت آمیز مناقشه مانعی اصلی برای رفع این معضل بزرگ در منطقه قفقاز جنوبی است. باکو هر گونه راه حل مناقشه قره باغ را فقط در قالب تامین تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان امکان پذیر می داند و آمادگی خود را برای اعطای بالاترین خودمختاری برای منطقه جدایی طلب قره باغ کوهستانی در قلمروی جمهوری آذربایجان اعلام کرده است. این در حالی است که ارمنستان با قرار گرفتن منطقه قره باغ کوهستانی در قلمروی جمهوری آذربایجان مخالفت می کند که چنین موضع گیری طرفین مشکل اصلی در راه حل مسالمت آمیز مناقشه می باشد. با توجه به این که فعالیت های میانجیگری ۲۷ ساله گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا به ریاست مشترک آمریکا، فرانسه و روسیه بی نتیجه بود، ناامیدی و تردیدی در جامعه جمهوری آذربایجان به این گروه جهت توانایی آن برای حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ، حاکم است. برخی کارشناسان سیاسی در جمهوری آذربایجان نیز بر این باورند که به فعالیت میانجیگری این گروه باید پایان داده شود و بیشتر به کمک کشورهای منطقه از جمله ایران در حل این مناقشه تکیه کرد. بر اثر نافرجام بودن تلاش های میانجیگری گروه مینسک است که "المار محمدیاراف" وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان نیز در اواخر سال ۲۰۱۹ میلادی در دیدار با "سرگئی لاوروف" همتای روسی خود گفت: مذاکرات حل مناقشه قره باغ در بن بست قرار گرفته است. وی افزود: شرایط فعلی حاکم بر مذاکرات میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان در خصوص مناقشه قره باغ به حل این مناقشه کمک نمی کند.

اختلاف نظر باکو و اتحادیه اروپا بر سر امضای توافقنامه راهبردی جدید

جمهوری آذربایجان و اتحادیه اروپا با وجود این که در سال ۲۰۱۹ میلادی چند مرحله مذاکرات برای امضای توافقنامه جدید همکاری راهبردی داشتند ولی این سند به دلیل اختلاف نظر میان طرفین که پیشتر به جزئیات آن اشاره ای نمی شد، تاکنون به امضا نرسیده است. رییس جمهوری آذربایجان در اواخر سال ۲۰۱۹ میلادی در مصاحبه با چند شبکه تلویزیونی محلی پرده بر روی ابهامات امضا نشدن این سند برداشت و گفت که دولت باکو در رابطه با چند مساله عمده برای امضای توافقنامه جدید همکاری های راهبردی با اتحادیه اروپا عجله نکرده است. علی اف با اشاره به این که ۹۰ درصد از مفاد این سند مورد توافق قرار گرفته است، یکی از اختلاف نظرهای موجود میان طرفین را مربوط به مسایل تجاری عنوان کرد و گفت: جمهوری آذربایجان در حال حاضر عضو سازمان جهانی تجارت نیست و به نظرم زمان عضویت ما در این سازمان هم فرا نرسیده است. رییس جمهوری آذربایجان تصریح کرد: در حال حاضر بخش اعظم صادرات کشور ما نفت و گاز طبیعی است و علاوه بر آن باید در راستای حفظ بازار و تولید داخلی در حوزه های صنعتی و کشاورزی اقدام کنیم. علی اف مساله دیگر اساسی را که باکو بر سر آن با اتحادیه اروپا اختلاف نظر دارد، مربوط به حوزه انرژی عنوان کرد و گفت: اروپایی ها از ما خواستار فروش گاز طبیعی صادراتی به قیمت داخلی هستند. وی تصریح کرد: جمهوری آذربایجان در حال حاضر گاز طبیعی برای شهروندان خود به قیمت تخفیفی یعنی ۵۸ دلار بابت یک هزار متر مکعب می فروشد. در حالی که قیمت این فرآورده در اروپا ۳۰۰ تا ۵۰۰ یورو برای هر یک هزار متر مکعب می باشد.

علی اف افزود: در چنین شرایط ما دو گزینه در پیشرو داریم و یا باید قیمت گاز طبیعی را در داخل کشور به طور شدید افزایش و یا قیمت گاز صادراتی را تا ۵۸ دلار کاهش دهیم که هر دو گزینه همان طوری که به نظر می رسد برای کشورمان قابل قبول نمی باشد و بنا بر این مذاکرات با اتحادیه اروپا در مورد این دو مساله کلیدی بایستی ادامه یابد. رییس جمهوری آذربایجان موضع گیری باکو در باره چشم اندازی حضور کشورش در برنامه "مشارکت شرق" اتحادیه اروپا را نیز تشریح کرد و گفت: جمهوری آذربایجان در صدد خروج از این برنامه نبوده ولی در آن حضور فعال هم نخواهد داشت. برنامه مشارکت شرق اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۹ میلادی در اجلاس سران کشورهای عضو آن به تصویب رسیده و

شامل توسعه روابط سیاسی و اقتصادی این اتحادیه با شش کشور تازه استقلال یافته پس از فروپاشی شوروی از جمله اوکراین، مولداوی، بلاروس و نیز سه کشور قفقاز جنوبی، جمهوری آذربایجان، ارمنستان و گرجستان است. در قالب این برنامه تا به حال ۵ اجلاس اتحادیه اروپا با حضور سران این کشورهای تازه استقلال یافته برگزار شده است که هدف از آن برنامه ریزی ابعاد همکاری های آتی می باشد. علی اف با اشاره به این که اهداف برنامه مشارکت شرق اتحادیه اروپا برای دولت باکو به طور کامل مشخص نیست، گفت: بنا بر این برنامه مزبور را چندان هم مهم نمی دانیم. وی تصریح کرد: این برنامه اگر چه هدف پیوستن به اتحادیه اروپا را دنبال می کند ولی برای همه مشخص است که برای کشورهای استقلال یافته از شوروی سابق این هدف قابل تحقق نمی باشد و بنا بر این ما به حضور خود در این برنامه پایان نمی دهیم ولی قصد مشارکت فعال در آن را نیز نداریم.

باکو میزبان برنامه های بین المللی مهم با حضور فعال ایران

باکو پایتخت جمهوری آذربایجان در سال ۲۰۱۹ میلادی میزبان چند اجلاس و همایش بین المللی با حضور فعال جمهوری اسلامی ایران بود. هیجدهمین اجلاس سران کشورهای عضو جنبش عدم تعهد ۲۵ اکتبر (برابر ۳ آبان ماه) با حضور سران ۶۰ کشور از جمله "حسن روحانی" رئیس جمهوری اسلامی ایران در باکو برگزار شد. رئیس جمهوری اسلامی ایران در این اجلاس که موضوع آن "پاسخ مشترک و مناسب به چالش های جهان امروز" بود، ضمن سخنرانی و طرح دیدگاه ها و مواضع جمهوری اسلامی ایران در باره عمده مسایل بین المللی و منطقه ای، در حاشیه این اجلاس با سران برخی کشورهای حاضر دیدار و گفت و گو کرد. باکو همچنین در سال ۲۰۱۹ میلادی میزبان چهل و سومین اجلاس "کمیته میراث جهانی سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد" (یونسکو) بود که در آن با حضور ۱۸۰ کشور تصمیم بسیار مهم برای جمهوری اسلامی ایران مربوط به ثبت جهانی جنگل های هیرکانی اتخاذ شد. "جنگل های هیرکانی" از ایران به عنوان محوطه طبیعی برای ثبت در فهرست جهانی یونسکو در این اجلاس معرفی و تصویب هم شد. دومین همایش جهانی مسوولان امور دینی نیز با حضور هیات هایی از ۷۰ کشور جهان از جمله جمهوری اسلامی ایران، دو دوره مذاکرات مقامات بلند پایه ناتو و رئیس ستاد کل ارتش روسیه و نیز پنجمین دوره مسابقات نظامی جام دریا با حضور هیات خدمه ناو گروه چهار کشور حاشیه خزر (ایران، روسیه، قزاقستان و جمهوری آذربایجان) از جمله برنامه های بین المللی بود که جمهوری آذربایجان در سال ۲۰۱۹ میلادی میزبان آن شد.